

	<p>Силабус курсу</p> <p>ГРОШІ ТА КРЕДИТ</p> <p>Освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр</p> <p>Галузь знань – 07 Управління та адміністрування</p> <p>Спеціальність – 071 «Облік і оподаткування», 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», 076 Підприємництво та торгівля»</p> <p>Освітньо-професійна програма – «Облік і оподаткування», «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», «Підприємництво та торгівля»</p> <p>Рік навчання: 2 Семестр: 3-4</p> <p>Мова викладання: українська</p>
--	---

Керівник курсу

викладач, спеціаліст вищої категорії Пилипів Ольга Михайлівна

Контактна інформація: pylypiv_olga@ukr.net, +380962985407

Опис дисципліни

Дисципліна «Гроші та кредит» спрямована на формування у студентів системи базових, фундаментальних знань з теорії грошей та кредиту, механізму функціонування грошового ринку, формування грошової пропозиції, розвитку інфляційних процесів і впливу монетарної політики центрального банку на економіку, а також теоретичних засад кредиту.

Курс «Гроші та кредит» посідає важливе місце в системі підготовки, оскільки дає можливість з'ясувати основні закономірності розвитку грошових відносин як важливої складової частини функціонування товарного виробництва.

Метою курсу є формування системи базових знань з теорії грошей та кредиту, засвоєння закономірностей функціонування грошового ринку як теоретичної основи державної монетарної політики й розвитку банківської справи. «Гроші та кредит» – це загальнотеоретичний курс, який є невід'ємною складовою підготовки фахівців.

Предметом дисципліни «Гроші та кредит» є детальна характеристика базових категорій теорії грошей і кредиту, яка необхідна для переходу до конкретних проблем розвитку грошово-кредитної системи в сучасних умовах.

Завдання дисципліни – дати майбутнім фахівцям з економіки знання щодо сутності та функцій таких категорій, як «гроші», «кредит», змісту основних теорій грошей, поняття грошового обігу, грошових потоків, грошового ринку та грошових систем, основ кредитних, розрахункових і валютних відносин, тобто сформулювати у студентів теоретичну базу для наступного оволодіння практикою використання грошово-кредитних інструментів у системі регулювання економіки України.

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні **знати:**

- основні терміни та категорії
- функції грошей та їх еволюцію
- сутність грошей, інфляції та її видів, валютного ринку та валютної системи, категорії «кредит»
- поняття грошових розрахунків та їх форм, грошового та фінансового ринків, грошової системи та її частин
- види кредитів за основними їх характеристиками
- основи побудови банківської системи
- сутність фінансових посередників, комерційного банку
- основні особливості функціонування центральних банків

Уміти:

- використовувати основні законодавчі та нормативні акти, що регламентують порядок формування та регулювання грошово-кредитної політики держави;
- розмежовувати сутності та сфери дії готівкових та безготівкових розрахунків;
- аналізувати структуру фінансового та грошового ринків;
- розрізняти види грошових систем;
- проводити розрахунки з визначення рівня інфляції та її впливу;
- аналізувати швидкість обігу грошей, ефективність роботи комерційних банків;
- визначати курс і котирування валют;
- проводити розрахунки з визначення рівня інфляції та її впливу.

Об'єкт вивчення: устрій, принципи, механізми функціонування та розвитку фінансових систем.

Цілі навчання: підготовка фахівців, здатних розв'язувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми в сфері фінансів у процесі навчання.

Теоретичний зміст предметної області: поняття, категорії, теорії і концепції фінансової науки, які визначають тенденції і закономірності функціонування й розвитку фінансів, банківської справи та страхування.

Методи, методики та технології фінансової науки і практики на теоретичному і емпіричному рівнях.

Інструменти та обладнання: сучасні інформаційно-аналітичні системи та стандартні, спеціальні й галузеві програмні продукти.

Очікувані результати навчання. Після вивчення дисципліни «Гроші і кредит» у здобувачів освіти формуються основні, загальні та інтегральні компетентності.

Перелік компетентностей випускника:

1. Інтегральна компетентність. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері обліку та оподаткування або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів економічних наук, та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

2. Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 7. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

3. Спеціальні компетентності:

СК 7. Здатність перевіряти законність, достовірність, економічну доцільність господарських і фінансових операцій з метою збереження власності, попередження порушень та зловживань.

СК 11. Здатність організовувати власну професійну діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, ухвалювати рішення відповідно до законодавства.

СК 12. Здатність застосовувати етичні принципи під час виконання професійних обов'язків

Програмні результати навчання.

Після вивчення дисципліни «Гроші та кредит» здобувачі освіти повинні:

РН 1. Знати економічні категорії та закони для розуміння зв'язків, що існують між процесами та явищами в різних економічних системах.

РН 11. Визначати й аналізувати фінансово-економічні показники діяльності підприємства для виявлення резервів раціонального використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

РН 12. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи і комп'ютерні технології для розв'язання задач з обробки даних у сфері професійної діяльності.

РН 17. Дотримуватися вимог професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення економічного розвитку України.

РН 18. Дотримуватися безпеки життєдіяльності та вживати заходів щодо збереження навколишнього середовища.

Розуміння сутності теорії грошей і кредиту, основ кредитних, розрахункових і валютних відносин. Уміння визначати вартість грошей; розраховувати величину інфляції, індекси цін, визначати грошовий мультиплікатор; визначати курс і котирування валют; оформляти відповідні супровідні документи.

Структура курсу

Години (лек. / сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2/2	Сутність та функції грошей.	засвоєння механізму походження грошей; розуміння логіки економічної форми грошей, об'єктивної зумовленості переходу від повноцінних грошей до неповноцінних; з'ясування сутності грошей та їхніх функцій	Питання
2/2	Кількісна теорія грошей	ознайомити студентів з відповідним методологічним і методичним апаратом, питання знань з теорії грошей, кількісної теорії грошей і сучасного монетаризму	Питання, тести
4/2	Грошовий оборот і грошова маса, що його обслуговує	засвоїти сутність та форми грошового обігу; фактори, які впливають на зміни грошового обігу; наслідки зміни грошової маси	Питання
4/2	Грошовий ринок	визначити сутність, структуру та особливості прояву грошового ринку; засвоїти особливості формування та чинники зміни попиту на гроші та пропозицію грошей; зрозуміти механізм впливу змін у попиті та пропозиції грошей на динаміку рівня процента	Тести
6/2	Грошові системи	з'ясувати сутність та механізм функціонування грошових систем та основних видів грошових систем; засвоїти процес формування грошової системи в Україні; визначити цілі грошово-кредитної політики та адекватні їм інструменти цієї політики	Питання
6/2	Інфляція та грошові	з'ясувати сутність та причини виникнення інфляції; вивчити	Питання

	Реформи	основні її типи та види; ознайомитись із особливостями розвитку інфляції в Україні. Розглянути економічні та соціальні наслідки інфляції, ознайомитись з порядком державного регулювання інфляції. Ознайомити з основними чинниками інфляції в Україні визначити основні напрями здійснення антиінфляційної політики та проведення грошових реформ.	
6/3	Валютний ринок і валютні системи	з'ясувати сутність, структуру та особливості прояву валютних відносин; визначити перелік функцій, що виконують суб'єкти валютних відносин; засвоїти особливості формування валютної системи	Тести
4/4	Необхідність і сутність кредиту	з'ясувати зміст кредиту, причини виникнення. Ознайомитись з основними концепціями виникнення кредиту, натуралістичною та капіталотворчою, із закономірністю руху кредиту, стадіями відтворювального руху кредиту.	Питання, тести
2/2	Види, функції та роль кредиту	з'ясувати основні види, форми та функції кредиту, роль кредиту в розвитку економіки, зміст та мету кредитної системи, вивчити основні типи інструментів кредитної системи, механізм їх функціонування та взаємозв'язку. З'ясувати природу позичкового процента та фактори впливу на нього.	Питання, тести
4/4	Фінансові посередники на грошовому ринку	з'ясувати сутність, призначення, види фінансового посередництва. Розглянути банки, як провідні суб'єкти фінансового посередництва, сутність небанківських кредитних установ. Розглянути інвестиційні компанії, довірчі товариства, пенсійні фонди, кредитні спілки у системі пара банків, страхові компанії та	Питання, тести

		ломбарди, як форми небанківських кредитних інститутів.	
4/4	Центральні банки	Розглянути походження та розвиток центральних банків, характеристику завдань та зміст функцій центрального банку, також Національний банк України, особливості його становлення, організаційна структура. Засвоїти завдання та функції НБУ як центрального банку країни. Розглянути грошово-кредитну політику центрального банку. Дослідити місце центрального банку в системі банківського регулювання та нагляду	Питання
1/1	Комерційні банки	З'ясувати поняття, призначення та класифікацію комерційних банків, основи організації та специфіка діяльності окремих видів комерційних банків. Розглянути пасивні операції банків, активні операції банків, розрахунково – касове обслуговування клієнтів.	Питання, ДКР

Літературні джерела

1. Андрущенко І.С. Текст лекції навчальної дисципліни «Гроші і кредит» обов'язкових компонент освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 072 Фінанси, банківська справа та страхування за темою 14 – Теоретичні засади діяльності комерційних банків. Харків, 2019. 40 с.
2. Бандурка О.М. Гроші та кредит : підручник. Львів : Магнолія, 2018. 367 с.
3. Варцаба В.І., Заславська О.І. Сучасне банківництво: теорія і практика : навч. посібник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2018. 364 с.
4. Венгер В., Коваленко Д. Фінанси, гроші та кредит. Теорія та практика. Підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 578 с.
5. Вовчак О. Д., Бучко З. Р. Гроші та кредит : навчальний посіб. К. : Центр учбової літератури, 2019. 424 с.
6. Волкова В. В., Волкова Н. І. Гроші і кредит: навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2021. 300 с. URL: <http://surl.li/lroxq>
7. Гладких Д. М. Виклики економічній безпеці України у фінансовій сфері. Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції: Сучасні підходи до креативного управління економічними процесами, 22 квітня 2019 р. Київ: НАУ. 2019. С.34–36
8. Гладких Д. М. Проблеми реалізації режиму інфляційного таргетування в Україні Матеріали Міжнародної науковопрактичної конференції: Стан та

- розвиток підприємництва в умовах ринкової економіки: проблеми та перспективи» Дніпро: НО «Перспектива», 2018. С.131-134
9. Гладких Д.М. Проблеми законодавчого врегулювання обігу криптовалют в Україні Збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції Київ: ГО «Київський економічний науковий центр», 2018. С.57-61
 10. Дзюблюк О. В., Чайковський Я. І. Методичні вказівки з вивчення навчальної дисципліни «Гроші та кредит». Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 34с.
 11. Дзюблюк О.В. Гроші та кредит: підручник. Тернопіль. ТНЕУ, 2018. 892 с
 12. Дзюблюк О.В. Еволюція ролі золота у сучасній монетарній системі. *Банківська справа*. 2020. №1. С.3- 27.
 13. Дзюблюк О.В. Теоретичні аспекти визначення вартості грошей залежно від їх форм в обігу. *Світ фінансів*. 2018. №1(54). С.82-94.
 14. Дзюблюк О.В. Теоретико-методологічні підходи до визначення сутності грошей як економічної категорії. *Вісник ТНЕУ*. 2018. Вип.2. С.21-35.
 15. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 332 с.
 16. Історія українських грошей. Державна казначейська служба України : вебсайт. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/news/istoriya-ukrainskikh-groshey>.
 17. Медвідь Т. В. Рівень монетизації економіки як важливий індикатор ефективності передавального механізму монетарної політики. URL : <http://www.dspace.uabs.edu.ua>
 18. Мокуєнко Т.В., Прийдак Т.Б., Ліпський Р.В. Електронні гроші: сутність, класифікація та облікове відображення. UR: [http // www.economy.nauka.com.ua](http://www.economy.nauka.com.ua).
 19. Світлична В. Ю. Гроші і кредит : підручник Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2020. 191 с.
 20. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III. *Відомості Верховної Ради України*, 2001, № 5-6, ст. 30 URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
 21. Про затвердження Змін до Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні від 08.10.2015 № 683: *Постанова Національного*. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0683500-15#Text>
 22. Про затвердження Положення про випуск електронних грошей та здійснення платіжних операцій з ними : Постанова Правління НБУ від 29.09.2022 р. № 210 : станом на 24 черв. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0210500-22#Text>
 23. Про банки і банківську діяльність. Закон України № 2121-III від 7 грудня 2000 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
 24. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII. URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
 25. Про Національний банк України. Закон України № 679-XIV від 20 травня 1999 р. поточна редакція від 19.04.2024 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
 26. Тимохова Г. Б. Фінанси, гроші та кредит : навчальний посібник для ст.-ів ВНЗ. К. : Кондор, 2019. 592 с.
 27. Шевчук І. Л., Ставерська Т. О., Жилякова О. В., Близнюк О. П.. Гроші та кредит : навч. посіб. для підготовки здобувачів вищої освіти за спеціальністю 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Ч. 2. Кредит. Харків : Видавець

Іванченко І. С., 2019. 186 с

28. Щетинін А. І. Гроші та кредит : навчальний посібник. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2019. 163 с.
29. Battilossi, Stefano. Handbook of the History of Money and Currency. Singapore: Springer Nature Singapore Pte Ltd. 2020. 1094 p.
30. Makin, Anthony J. International Money and Finance. New York: Routledge. 2017. 203 p.

Критерії оцінювання знань студентів

Оцінювання відповідей з дисципліни «Гроші та кредит» проводиться за критеріями:

- повнота та правильність відповіді;
- ступінь усвідомлення, розуміння викладеного матеріалу;
- чіткість, конкретність і лаконічність відповіді.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи, директорської контрольної роботи, усних і письмових відповідей на питання, виконання практичних (лабораторних занять), доповідей на семінарських заняттях, (виконання курсових робіт) – від **0 до 100 балів**:

- повне, теоретично обґрунтоване розкриття питання; розрахунки, зроблені без помилок, проведено повний аналіз, відображена власна позиція – **90-100 балів**;
- обґрунтоване розкриття питання чи/та розрахунки, зроблені з незначними неточностями, які істотно не впливають на правильність відповіді – **85-89 балів**;
- відповідь не дає повного розкриття питання, не проведено повний аналіз результатів розрахунків, немає власної позиції – **75-84 балів**;
- неповне розкриття питання, доведені до завершення розрахунки але не зроблено їх аналіз; загалом наявні достатні знання – **65-74 балів**;
- питання розкриті фрагментарно, наявні фактологічні помилки під час викладу чи/та помилки під час проведення розрахунків – **60-64 балів**;
- відповідь неповна, наявні суттєві помилки при викладі та проведенні розрахунків – **35-59 балів**;
- відповідь має значні помилки елементарного рівня – **1-34 бали**.

Шкала оцінювання:

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	<i>відмінно</i>	A (відмінно)
85-89	<i>добре</i>	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	<i>задовільно</i>	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	<i>незадовільно</i>	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

У процесі вивчення дисципліни «Гроші та кредит» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студентів:

- поточне опитування на практичних заняттях;
- підсумкове тестування з кожного змістовного модуля;
- директорська контрольна робота;
- залік/екзамен підсумковий.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) навчальної дисципліни «Гроші та кредит» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту, %

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (директорська Контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка поточне опитування)	Разом
25%	50%	25%	100%

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (директорська Контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка поточне опитування)	Екзамен	Разом
20%	25%	15%	40%	100%